

Drago Ščernjavič
državni svetnik

5

Ljubljana, 13. 11. 2017

Gospod
Mitja Bervar
predsednik
Državnega sveta Republike Slovenije

Na podlagi 68. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) vlagam:

- Pobudo za sprejem Predloga zakona o vračilu denarnih sredstev v Republiko Slovenijo iz posameznih davčnih oaz

Drago Ščernjavič, l.r.

PREDLOG ZAKONA O VRAČILU DENARNIH SREDSTEV V REPUBLIKO SLOVENIJO IZ POSAMEZNIH DAVČNIH OAZ

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Problem odtekanja denarnih sredstev v davčne oaze je skrb vzbujajoč. V javnosti in nekaterih strokovnih krogih krožijo različne ocene o slovenskem premoženju v tujini. Po nekaterih ocenah gre za nekaj več milijard evrov. Številni odlivi so povezani z davčnimi goljufijami in izogibanjem plačevanja davkov. Dejstvo, da bogatim uspe skriti premoženje in od tega ne plačajo davkov, pomeni, da se zagotavljanje sredstev za javno porabo prenese na državo, družbo oziroma na državljane, ki zato plačujejo višje davke in so dodatno finančno obremenjeni.

Po podatkih, ki jih je analiziral James S. Henry, glavni ekonomist nevladne organizacije, ki se bori proti davčnim oazam, se danes v davčnih oazah nahaja in izogiba obdavčitvi med 18 in 23 bilijonov EUR, kar pomeni, da se v davčnih oazah skriva več kot 10 % svetovnega BDP. Z obdavčitvijo vseh skritih denarnih sredstev bi se na letni ravni samo v proračune evropskih držav iz tega naslova nateklo od 90 do 140 milijard EUR. Ocene za Slovenijo kažejo, da je v davčnih oazah za 35–55 milijard EUR, zaradi česar je za državo v sistemu davkov izgubljenih letno za 500–700 milijonov EUR.

V zadnjih 30-ih letih je prišlo do prave globalizacije izogibanja davkov, zanemarljivo število davčnih oaz pa se je razraslo na več kot 85. Ugotovitve kažejo na obstoj zelo obsežne industrije, v kateri sodelujejo največje svetovne korporacije, najvplivnejše finančne ustanove, pomembne svetovne revizijske hiše in odvetniške pisarne. Kljub vse pogostejšim in odločnejšim pozivom k razkrivanju podatkov tako o dejanskih lastnikih, ki prenašajo denarna sredstva, o opravljenih poslih multinacionalk, ter o objavi podatkov o mednarodnih bančnih naložbah v posameznih državah, do ustreznega ukrepanja in zadovoljivih rezultatov doslej še ni prišlo. Eden od načinov, da se omeji globalno industrijo, ki bogati na račun izogibanja davkom, je v preprečevanju tekmovanja med državami, katera bo utajevalcem ponudila nižje davke in s tem ugodnejše pogoje poslovanja ter neupravičene zasluge. Trenutni sistem davčne konkurence ni optimalen, zato bi bile nujne reforme na področju obdavčenja multinacionalk ter boljša izmenjava podatkov med davčnimi organi, spremeniti pa bi se morala tudi vloga bank na tem področju, in sicer na globalni ravni.

Zavzemanje proti gospodarskemu kriminalu in korupciji ter učinkovita zakonska regulativa mora postati ena od najvišjih prioriteta pristojnih organov v državi, kar bo krepilo splošen občutek v družbi, da v prihodnje ne bomo več priča pojavom, ki so močno prispevali k stanju, v katerem se je pred časom znašla Slovenija. Velja namreč prepričanje, da je obseg gospodarskega kriminala in korupcije zelo velik in da se v preteklem obdobju s tem problemom v državi nismo resno soočali. Pomembno je, da se razčistijo stvari za nazaj in da tisti, ki so spoznani kot udeleženci

kaznivih dejanj, nosijo odgovornost in so kaznovani, po drugi strani pa je nujno resno sporočilo, da v prihodnje obstaja velika verjetnost, da bodo kazniva dejanja s področja gospodarskega kriminala in korupcije odkrita, preiskana in sprocesirana prek tožilstev in sodišč.

Zagotavljanje transparentnosti poslovanja z vzpostavitvijo centralnih registrov dejanskih lastnikov pravnih oseb je nujni pogoj tudi za postopke, ki bi omogočili vračilo denarja in odvzem nezakonito pridobljenega premoženja. Bolj kot samo odlivanje kapitala v *off shore* centre je problematično predvsem ustanavljanje družb v *off shore* centrih in odlivanje sredstev na račune teh družb zaradi prikrivanja lastništva. Če se namreč izhaja iz tega, da nekdo prenaša kapital v tujino zaradi prikrivanja lastništva ali pa zato, ker ta denar izvira iz kaznivih dejanj, je nerealno pričakovati, da se bo ta denar vrnil v Slovenijo, saj je tam ravno zaradi tega, da se ne bi ugotovilo lastništva.

Največ nepravilnosti, ki jih ugotavlja Finančna uprava, je v zvezi z nepravilno stopnjo pri obračunavanju davčnega odtegljaja, sledi nepriznavanje odhodkov zaradi prikazovanja navideznih poslov, nepravilno izkazovanje prihodkov iz naslova obresti od danih posojil *off shore* družbam, neupravičeno izkazovanje odhodkov in prikrita izplačila dobička. Pri fizičnih osebah so nadzori usmerjeni v prilive na njihove račune in njihovo morebitno povečanje premoženja, preverja pa se tudi, ali gre za obdavčljive dohodke, ki so jih fizične osebe prejele in prijavile.

Verjetnost, da bi lahko s preganjanjem kriminala povrnili občuten delež izgubljenih sredstev, je majhna, saj tudi zelo razvite države, ki imajo represivne sisteme z dolgoletno tradicijo, lahko povrnejo le manjši delež teh sredstev.

Borba z gospodarskim kriminalom namreč zahteva predvsem vrhunsko usposobljenost s specializiranimi kriminalističnimi znanji, pa tudi znanja s področja mednarodnih financ, davkov in podobno, kar pa smo v Sloveniji doslej pri ugotavljanju in preganjanju tovrstnega kriminala pogrešali. Rešitev problema je mogoča z oblikovanjem multidisciplinarnih delovnih skupin, v katere bi se pritegnilo strokovnjake z zahtevanimi znanji. Te aktivnosti, ki niso stvar posameznih ministrstev, zahtevajo zelo odločno, koordinirano, centralizirano ukrepanje države in vseh njenih inštitucij.

Ukrepi, ki bodo temeljili zgolj na preganjanju kriminala in na zaostrovanju kontrole, nimajo dovolj močne povezave z vzrokom problema, ki je v vse večjem ekscesnem prisvajanju vrednosti, kar je pojav v svetovnem merilu, tudi na račun izogibanja plačevanja davkov, in gre v breme večine državljanov, realnega sektorja in socialne države. Formalno gre lahko sicer za zakonito poslovanje, vendar zgolj v dobro finančne elite.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilj

Cilj zakona je vračilo denarnih sredstev v proračun Republike Slovenije, ki so bila nakazana iz bančnih računov ali drugih računov pri organizacijah za vodenje plačilnega prometa, ki so dejansko opravljale plačilni promet v Republiki Sloveniji in so bila ta denarna sredstva nakazana neposredno ali posredno na račune v državah, ki imajo položaj davčnih oaz.

2.2. Načela

Cilj predloga zakona je predvsem zagotoviti spoštovanje načel pravne države, saj denarna nakazila v države, ki imajo položaj davčnih oaz, resno ogrožajo institucije in vrednote demokracije ter vladavino prava.

2.3. Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se sprejema pravno podlago za vračilo denarnih sredstev v proračun Republike Slovenije, ki so bila nakazana iz bančnih računov ali drugih računov pri organizacijah za vodenje plačilnega prometa, ki so dejansko opravljale plačilni promet v Republiki Sloveniji in so bila ta denarna sredstva nakazana neposredno ali posredno na račune v državah, ki imajo položaj davčnih oaz.

Predlog zakona določa, da so zavezanci na podlagi zakona dolžni v proračun Republike Slovenije vrniti 20 % dejansko nakazanih sredstev v davčno oazo, če gre za nakazila od 25. 6. 1991 do uveljavitve zakona. Povratni učinek omenjene določbe je v skladu z drugim odstavkom 155. člena Ustave¹, saj tak poseg zahteva javna korist in se s posegom ne posega v pridobljene pravice. Javna korist je utemeljena predvsem s tem, ker se le z vplivom na že izvedena denarna nakazila lahko presežejo nelegitimna neskladja med denarnimi nakazili v davčne oaze in davčnim primanjkljajem v proračunu države. Ta poseg je v javno korist in skladen z načelom socialne države, saj je davčna obremenitev že izvedenih denarnih nakazil, če se ta izkažejo za etično in moralno sporna, utemeljena.

V primeru nakazil denarnih sredstev v davčne oaze po uveljavitvi zakona so zavezanci dolžni povrniti 22 % nakazanih sredstev. V primeru ugotovljene neizpolnitve obveznosti je določena kazen v višini 80 % dejansko nakazanih denarnih sredstev v davčno oazo.

Predlog zakona določa javnost podatkov o nakazilih v davčne oaze, ki bi zagotavljala transparentnost poslovanja fizičnih in pravnih oseb. Določena je tudi obveznost državnih organov, nosilcev javnih pooblastil, bank, drugih finančnih organizacij in upravljavcev evidenc posredovati podatke, ki so nujni za izvrševanje vseh pristojnosti

¹ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16

po tem zakonu. S pomočjo neposrednega sodelovanja med organi in prenosom informacij se omogoča lažje izvajanje določb predlaganega zakona.

Predlog zakona uvaja tudi dolžnost Vlade Republike Slovenije, ki mora na zahtevo ali vsaj enkrat letno Državni zbor obveščati o izvajanju določb tega predloga zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon bo imel pozitivne finančne posledice na državni proračun, saj bodo imela sredstva, pridobljena na podlagi iz omenjenega zakona, neposreden prihodek za državni proračun Republike Slovenije.

Predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva dodatne porabe proračunskih sredstev poleg sredstev, ki so bila že v osnovi zagotovljena v državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Skladnost s pravnim redom Evropske unije

Posamezna država članica Evropske unije ni zavezana skupni regulativi na področju postopkov vračila denarnih sredstev, nakazanih v posamezne davčne oaze.

Evropski parlament je že v Resoluciji Evropskega parlamenta z dne 21. maja 2013 o boju proti davčnim goljufijam in davčnim utajam in davčnim oazam² pozval k skupnemu pristopu Evropske unije glede vprašanja davčnih oaz. Spodbudil je k samodejni izmenjavi podatkov v davčnih zadevah in pozval Komisijo k določitvi skupnih pravil o uvrstitvi posameznih držav v davčne oaze. Kljub omenjenim iniciativam in posameznim predlogom uredb in direktiv na posameznih področjih Evropska unija še ni sprejela zavezujočega seznama davčnih oaz in aktivnejših ukrepov pri boju zoper nakazila v davčne oaze.

5.2 Prikaz ureditve v državah članicah Evropske unije

Nemčija

Nemčija je 2017 sprejela novo davčno zakonodajo na področju boja proti davčnim utajam in davčnim oazam. Nov zakon bo omogočal izterljivost sredstev za 10 let nazaj. Določena bo večja transparentnost poslovanja, saj bodo morali investitorji, ki

² P7_ta(2013)0205

bodo vlagali v države, ki se štejejo za davčne oaze, poročati o vseh transakcijah direktno davčnim organom.

Francija

Francoska davčna zakonodaja predvideva 50 % višje plačilo davkov za podjetja, ki poslujejo v davčnih oazah. Francoska zakonodaja ne dovoljuje nakazil v davčne oaze v primerih, če je glavni namen nakazila prenakazilo dobička v davčno ugodnejše države. Dokazno breme glede dokazovanja, ali gre za dejansko izvrševanje aktivnosti v davčnih oazah ali zgolj za prenakazilo dobička, je na podjetju, in ne na davčnem organu. Francoska zakonodaja določa tudi dodatne informacije, ki jih morajo posredovati podjetja, ki poslujejo z davčnimi oazami.

Združeno kraljestvo

V Združenem kraljestvu se davčna osnova oceni, če davčni organ ugotovi neskladje med prijavljenimi dohodki in premoženjem zavezanca. Davčni organ izvede postopek, če obstaja sum premalo prijavljenega dohodka. Dokazni standard v davčnih postopkih je nižji. Postopki pa se lahko uvedejo za 20 let za nazaj. Če se ugotovijo nepravilnosti se oceni davčna osnova in zaračunajo obresti od neplačanega davka in naložijo denarne kazni v višini do 100 % utajenega davka.

6. PREDSTAVITEV SODELOVANJA JAVNOSTI

Državni svet je na pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča 2014 organiziral posvet z naslovom Kako vrniti denar, ki je bil iz Slovenije odnesen v tujino?, na katerem so strokovnjaki s področja davčnih utaj in davčnih oaz predstavili podatke o denarnih nakazilih v davčne oaze in ukrepe, ki so jih za preprečevanje omenjenih pojavov zavzele posamezne države. Zainteresirana in strokovna javnost sta na posvetu ugotovili, da je za vračilo denarnih sredstev iz davčnih oaz treba spremeniti zakonodajo tako, da bo ta določala pravno podlago za vračilo omenjenih sredstev v proračun Republike Slovenije.

7. PRESOJA POSLEDIC NA POSAMEZNA PODROČJA

7.1 Presoja administrativnih posledic

Predlagani zakon ne bo imel posledic na področju poslovanja javne uprave ali pravosodnih organov.

7.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlagani zakon ne bo imel posledic na okolje.

7.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Predlagani zakon ne bo imel posledic na gospodarstvo.

7.4 Presoja posledic na socialnem področju

Predlagani zakon ne bo imel posledic na socialnem področju.

7.5 Presoja posledic glede na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlagani zakon ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

7.6 Presoja posledic na druga področja

Predlagani zakon ne bo imel posledic na druga področja.

8. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru RS in pri delu njegovih delovnih teles bo sodeloval državni svetnik Drago Ščernjavič.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

Ta zakon določa pogoje, postopek in pristojne organe za zagotavljanje vračila denarnih sredstev, ki so bila nakazana iz bančnih računov ali drugih računov pri organizacijah za vodenje plačilnega prometa, ki so opravljale plačilni promet v Republiki Sloveniji, in so bila ta denarna sredstva nakazana neposredno ali posredno na račune v državah, ki so naštete v tem zakonu in imajo položaj davčnih oaz, v proračun Republike Slovenije.

2. člen

V zakonu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, se uporabljajo kot nevtralni za ženski in moški spol.

3. člen

(1) Namen zakona je zagotovitev vračila denarnih sredstev, ki so bila nakazana iz bančnih računov ali drugih računov pri organizacijah za vodenje plačilnega prometa, ki so opravljale plačilni promet v Republiki Sloveniji, in so bila ta denarna sredstva nakazana neposredno ali posredno na račune v državah, ki so naštete v tem zakonu in imajo položaj davčnih oaz v proračun Republike Slovenije, in obdavčitev tistih, ki iz bančnih računov v Republiki Sloveniji nakažejo denarna sredstva v države ali mednarodne organizacije, ki imajo s tem zakonom položaj davčne oaze.

(2) Namen iz prejšnjega odstavka se zagotavlja s plačilom dela nakazanih denarnih sredstev, ki so bila nakazana v davčno oazo, v proračun Republike Slovenije.

4. člen

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. Davčna oaza je država ali mednarodna organizacija, ki zagotavlja sprejemanje in lokacijo denarnih sredstev, ki neposredno ali posredno niso obdavčena ali pa so obdavčena po nižji stopnji, kot so istovrstni ali podobni davki v Republiki Sloveniji.
2. Države oziroma mednarodne organizacije, ki se po tem zakonu štejejo za davčne oaze so: Ameriška Samoa, Andora, Angvila, Antigua, Aruba, Bahami, Bahrajn, Barbados, Belize, Bermudi, Britanski Deviški otoki, Brunej, Kajmanski otoki, Cookovi otoki, Kostarika, Curacao, Ciper, Danska, Džibuti, Dominika, Filipini, Francoska Polinezija, Gibraltar, Grenada, Guernsey, Hong Kong, Izrael, Japonska, Jersey, Kiribati, Libanon, Liechtenstein, Luksemburg, Macau, Malezija, Maldivi, Malta, Marshallovi otoki, Mauritius, Mikronezija, Monako, Montserrat, Nauru, Nizozemska, Nova Zelandija, Niue, Oman, Palav, Panama, Pitcairnovi otoki, Portugalska, Portoriko, Samoa, San Marino, Sejšeli.

5. člen

Zavezanci za vračilo denarnih sredstev nakazanih v davčne oaze so vse fizične osebe, ki so državljani Republike Slovenije ali vse druge fizične osebe, ki niso državljani Republike Slovenije, pa so bili ali so imetniki računov pri bankah v Republiki Sloveniji ali pri drugih organizacijah za vodenje plačilnega prometa v Republiki Sloveniji, vse pravne osebe, ki so registrirane in ustanovljene v Republiki Sloveniji, ter tudi za vse tiste, ki so bile ustanovljene pred dnevom 25. 6. 1991 in so delovale po 25. 6. 1991 ali še vedno delujejo ter vse tuje pravne osebe, ki so bile ali so imetnice računov pri bankah v Republiki Sloveniji ali pri drugih organizacijah za vodenje plačilnega prometa v Republiki Sloveniji, vse od dne 25. 6. 1991 naprej.

6. člen

(1) Ta zakon se ne uporablja za Republiko Slovenijo in njene organe in za samoupravne lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji.

(2) Ta zakon se ne uporablja za tuje države, predstavništva tujih držav v Republiki Sloveniji in za mednarodne organizacije, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji ali račune pri bankah v Republiki Sloveniji ali pri drugih organizacijah za vodenje plačilnega prometa v Republiki Sloveniji.

(3) Ta zakon se ne uporablja za verske skupnosti in verske organizacije, ki so registrirane v Republiki Sloveniji ali delujejo na področju Republike Slovenije.

(4) Ta zakon se ne uporablja za nakazila Banke Slovenije in za Banko Slovenije.

(5) Ta zakon se ne uporablja za banke in hranilnice, ki delujejo v Republiki Sloveniji in izvajajo nakazila denarnih sredstev v svojem imenu in za svoj račun.

(6) Ta zakon se ne uporablja za zavarovalnice, ki delujejo v Republiki Sloveniji in izvajajo nakazila denarnih sredstev v svojem imenu in za svoj račun.

7. člen

(1) Zavezanci iz 5. člena tega zakona so za denarna nakazila, izvedena v času od 25. 6. 1991 do uveljavitve zakona, dolžni v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona prostovoljno vrniti 20 % dejansko nakazanih denarnih sredstev v davčno oazo ali vrednost 20 % takratnega nakazila, preračunanega v valuto EURO, na dan uveljavitve tega zakona, ter izvršiti plačilo teh denarnih sredstev v korist proračuna Republike Slovenije.

(2) Zavezanci iz 5. člena tega zakona so za denarna nakazila, izvedena od uveljavitve zakona, dolžni plačati 22 % dejansko nakazanih denarnih sredstev v davčno oazo ali vrednost 22 % nakazila, preračunanega v valuto EURO, in omenjena sredstva prostovoljno vrniti v korist proračuna Republike Slovenije, in sicer v roku treh mesecev od izvedbe nakazila denarnih sredstev.

(3) Če je fizična oseba, kot zavezanec na podlagi tega zakona, v času uveljavitve tega zakona že umrla, je njeno obveznost dolžan izpolniti njen dedič ali več dedičev, ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja dedovanje.

(4) Če je pravna oseba, kot zavezanec na podlagi tega zakona, v času uveljavitve tega zakona prenehala obstajati, je njeno obveznost dolžan izpolniti njen pravni naslednik, ali osebe, ki so v teh primerih odgovorne ob prenehanju pravnih oseb v Republiki Sloveniji, ali za tuje pravne osebe, tiste osebe, ki so v teh primerih odgovorne ob prenehanju pravnih oseb po pravu, kjer je bila ustanovljena tuja pravna oseba.

8. člen

(1) Finančna uprava Republike Slovenije z javnim pozivom pozove vse zavezance na podlagi tega zakona, da prostovoljno plačajo obveznost iz 7. člena tega zakona.

(2) Poziv se v roku enega meseca od uveljavitve tega zakona objavi v javnih medijih v Republiki Sloveniji in v Uradnem listu Republike Slovenije.

9. člen

(1) Če zavezanci prostovoljno ne izpolnijo obveznosti iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena, so dolžni v roku enega leta od uveljavitve tega zakona plačati vrednost 80 % dejansko nakazanih denarnih sredstev v davčno oazo ali vrednost 80 % takratnega nakazila, preračunanega v valuto EURO, na dan uveljavitve tega zakona, kot posebno davčno obveznost.

(2) Finančna uprava Republike Slovenije za izterjavo davčne obveznosti posameznih zavezancev izda zavezancu odločbo v postopku, za katerega se uporabljajo pravila zakona, ki ureja davčni postopek.

(3) Pritožbe zoper odločbe davčnih organov na prvi stopnji ne zadržijo izvršitve davčne odločbe.

10. člen

(1) Državni organi, nosilci javnih pooblastil, banke, Banka Slovenije in druge finančne organizacije so pristojnim organom dolžne dajati podatke o izvedenih nakazilih denarnih sredstev zavezancev v davčne oaze in zahtevano pomoč, ki je brezplačna.

(2) Upravljalci uradnih evidenc, registrov in javnih knjig ter drugih varovanih podatkov, informacij in dokumentacije, potrebne za namen izvrševanja pristojnosti po tem zakonu, morajo pristojnim organom na njihovo pisno zahtevo brezplačno

posredovati zahtevane podatke. V zahtevi za posredovanje podatkov, informacij in dokumentacije pristojni organ navede, katere podatke zahteva, ime in priimek ter datum in kraj rojstva ali enotno matično številko in podatke o prebivališču lastnikov, katerih podatke zahteva, enoznačno številko, pod katero vodi zadevo, in primeren rok, v katerem morajo biti podatki posredovani, ter opozorilo, da se osebi, na katero se podatki nanašajo, ne sme razkriti, da so bili posredovani.

11. člen

Vsi podatki o zavezancih, določenih s tem zakonom, in vsi podatki o denarnih nakazilih v davčne oaze, so javni in se lahko vsakdo z njimi seznanil in jih lahko tudi objavil.

12. člen

(1) Ta zakon se izvaja neposredno in je za vse državne organe obvezen.

(2) Državni organi in nosilci javnih funkcij so se dolžni vzdrževati ravnanj, s katerimi bi se lahko oteževalo ali onemogočalo učinkovito izvajanje tega zakona.

(3) Vsa pridobljena denarna sredstva na podlagi tega zakona so izključno prihodek proračuna Republike Slovenije.

13. člen

(1) Za izvajanje tega zakona je odgovorna Vlada Republike Slovenije.

(2) Ministrstva za finance je dolžno kvartalno poročati Vladi Republike Slovenije o izvajanju tega zakona.

(3) Vlada Republike Slovenije je dolžna obveščati Državni zbor Republike Slovenije in predsednika Republike Slovenije o izvajanju tega zakona vsakokrat, ko je to potrebno, v vsakem primeru pa v letnem poročilu, v roku treh mesecev po preteku tekočega leta.

KONČNA DOLOČBA

14. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Prvi člen določa zakonsko materijo, in sicer določa, da zakon ureja pogoje, postopek in pristojne organe za zagotavljanje vračila denarnih sredstev, ki so bila nakazana iz bančnih računov ali drugih računov pri organizacijah za vodenje plačilnega prometa, ki so opravljale plačilni promet v Republiki Sloveniji in so ta denarna sredstva nakazana neposredno ali posredno na račune držav, ki imajo položaj davčnih oaz, v proračun Republike Slovenije.

K 2. členu

Člen določa, da se vsi izrazi, ki so uporabljeni v zakonu v moški slovnični obliki, uporabljajo nevtrarno tako za ženski kot moški spol.

K 3. členu

Prvi odstavek določa, da je namen zakona zagotovitev vračila denarnih sredstev, ki so bila nakazana iz bančnih računov ali drugih računov pri organizacijah za vodenje plačilnega prometa, ki so opravljale plačilni promet v Republiki Sloveniji, in so bila ta denarna sredstva nakazana neposredno ali posredno na račune v državah, ki so našteje v tem zakonu in imajo položaj davčnih oaz v proračun Republike Slovenije, in obdavčitev tistih, ki iz bančnih računov v Republiki Sloveniji nakažejo denarna sredstva v države ali mednarodne organizacije, ki imajo s tem zakonom položaj davčne oaze.

Drugi odstavek določa, kako se zasleduje namen zakona, in sicer s plačilom dela nakazanih denarnih sredstev, ki so bila nakazana v davčno oazo, v proračun Republike Slovenije.

K 4. členu

V tem členu so opredeljeni posamezni izrazi, ki so uporabljeni v zakonu.

Kot davčna oaza je opredeljena država ali mednarodna organizacija, ki zagotavlja sprejemanje in lokacijo denarnih sredstev, ki neposredno ali posredno niso obdavčena ali pa so obdavčena po nižji stopnji, kot so istovrstni ali podobni davki v Republiki Sloveniji.

Države oziroma mednarodne organizacije, ki jih zakon uvršča med davčne oaze so: Ameriška Samoa, Andora, Angvila, Antigua, Aruba, Bahami, Bahrajn, Barbados, Belize, Bermudi, Britanski Deviški otoki, Brunej, Kajmanski otoki, Cookovi otoki, Kostarika, Curacao, Ciper, Danska, Džibuti, Dominika, Filipini, Francoska Polinezija, Gibraltar, Grenada, Guernsey, Hong Kong, Izrael, Japonska, Jersey, Kiribati, Libanon, Liechtenstein, Luksemburg, Macau, Malezija, Maldivi, Malta, Marshallovi otoki, Mauritius, Mikronezija, Monako, Montserrat, Nauru, Nizozemska, Nova

Zelandija, Niue, Oman, Palav, Panama, Pitcairnovi otoki, Portugalska, Portoriko, Samoa, San Marino, Sejšeli.

K 5. členu

Člen določa zavezance za vračilo denarnih sredstev, nakazanih v davčne oaze. To so:

- vse fizične osebe, ki so državljani Republike Slovenije ali za vse druge fizične osebe, ki niso državljani Republiki Slovenije, pa so bili ali so imetniki računov pri bankah v Republiki Sloveniji ali pri drugih organizacijah za vodenje plačilnega prometa v Republiki Sloveniji;
- vse pravne osebe, ki so registrirane in ustanovljene v Republiki Sloveniji, ter tudi za vse tiste, ki so bile ustanovljene pred dnem 25. 6. 1991 in so delovale po 25. 6. 1991 ali še vedno delujejo ter
- vse tuje pravne osebe, ki so bile ali so imetnice računov pri bankah v Republiki Sloveniji ali pri drugih organizacijah za vodenje plačilnega prometa v Republiki Sloveniji, vse od dne 25. 6. 1991 naprej.

K 6. členu

Člen določa izjeme, ki so izvzete iz uporabe zakona, in sicer Republiko Slovenijo in njene organe in za samoupravne lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji, tuje države, predstavništva tujih držav v Republiki Sloveniji in za mednarodne organizacije, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji ali račune pri bankah v Republiki Sloveniji ali pri drugih organizacijah za vodenje plačilnega prometa v Republiki Sloveniji, verske skupnosti in verske organizacije, ki so registrirane v Republiki Sloveniji ali delujejo na področju Republike Slovenije, nakazila Banke Slovenije in za Banko Slovenije, banke in hranilnice, ki delujejo v Republiki Sloveniji in izvajajo nakazila denarnih sredstev v svojem imenu in za svoj račun ter zavarovalnice, ki delujejo v Republiki Sloveniji in izvajajo nakazila denarnih sredstev v svojem imenu in za svoj račun.

K 7. členu

Prvi odstavek določa obvezno vračilo 20 % dejansko nakazanih denarnih sredstev v davčno oazo ali vrednost 20 % takratnega nakazila, preračunanega v valuto EURO, na dan uveljavitve tega zakona, v korist proračuna Republike Slovenije za vse zavezance iz 3. člena zakona, ki so izvedli denarna nakazila v času od 25. 6. 1991. Povratno učinkovanje omenjene določbe je utemeljeno na javnem interesu, obenem pa se z določbo ne posega v pridobljene pravice posameznikov. Povratni učinek omenjene določbe je v skladu z drugim odstavkom 155. člena Ustave³, saj tak poseg zahteva javna korist in se s posegom ne posega v pridobljene pravice. Javna korist je utemeljena predvsem s tem, ker se le z vplivom na že izvedena denarna nakazila lahko presežejo nelegitimna neskladja med denarnimi nakazili v davčne oaze in davčnim primanjkljajem v proračunu države. Ta poseg je v javno korist in skladen z

³ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16

načelom socialne države, saj je davčna obremenitev že izvedenih denarnih nakazil, če se ta izkažejo za etično in moralno sporna, utemeljena.

Drugi odstavek določa obvezno vračilo 22 % dejansko nakazanih denarnih sredstev v davčno oazo ali vrednost 22 % nakazila, preračunanega v valuto EURO, na dan uveljavitve tega zakona, v korist proračuna Republike Slovenije za vse zavezanca iz 5. člena zakona, ki so izvedli denarna nakazila od uveljavitve zakona naprej.

Tretji odstavek določa, da mora v primeru smrti zavezanca iz 5. člena zakona njegovo obveznost izpolniti njegov pravni naslednik.

Četrti odstavek določa, da mora v primeru prenehanja zavezanca iz 5. člena zakona njegovo obveznost izpolniti njegov pravni naslednik.

K 8. členu

Prvi odstavek določa javni poziv, s katerim Finančna uprava Republike Slovenije pozove vse zavezanca na podlagi tega zakona, da prostovoljno plačajo obveznost iz 5. člena tega zakona.

Drugi odstavek določa enomesečni rok za objavo poziva v javnih medijih v Republiki Sloveniji in v Uradnem listu Republike Slovenije.

K 9. členu

Člen ureja posebni davčni postopek, ki se uporablja, če zavezanci prostovoljno ne izpolnijo obveznosti iz prvega odstavka 7. člena. V tem primeru so dolžni v roku enega leta od uveljavitve tega zakona plačati vrednost 80 % dejansko nakazanih denarnih sredstev v davčno oazo ali vrednost 80 % takratnega nakazila, preračunanega v valuto EURO, na dan uveljavitve tega zakona, kot posebno davčno obveznost.

Drugi odstavek določa, da Finančna uprava Republike Slovenije za izterjavo davčne obveznosti posameznih zavezancev izda odločbo zavezancu v postopku, za katerega se uporabljajo pravila zakona, ki ureja davčni postopek.

Tretji odstavek določa, da pritožbe zoper omenjene odločbe davčnih organov ne zadržijo njihove izvršitve.

K 10. členu

Prvi odstavek določa subjekte, ki so dolžni dajati pristojnim organom podatke o izvedenih nakazilih denarnih sredstev zavezancev v davčne oaze in zahtevano pomoč. Omenjeni podatki in pomoč morajo biti pristojnim organom na voljo brezplačno.

Drugi odstavek določa dolžnost upravljavcev uradnih evidenc, registrov in javnih knjig ter drugih varovanih podatkov, informacij in dokumentacije, potrebne za namen izvrševanja pristojnosti po tem zakonu, da morajo pristojnim organom na njihovo pisno zahtevo brezplačno posredovati zahtevane podatke. Člen natančno opredeli tudi podatke, ki jih mora vsebovati zahteva pristojnega organa za posredovanje podatkov.

K 11. členu

Člen določa javnost vseh podatkov o denarnih nakazilih v davčne oaze. Hkrati določa tudi, da se lahko vsakdo z njimi seznaniti in jih tudi objavi in s tem omogoča transparentno delovanje.

K 12. členu

Prvi odstavek določa obvezno neposredno uporabo zakona za vse državne organe.

Drugi odstavek določa obveznost vseh državnih organov in nosilcev javnih pooblastil, da se vzdržijo ravnanj, s katerimi bi se oteževalo ali onemogočalo izvajanje tega zakona.

Tretji odstavek določa, da so vsa pridobljena sredstva na podlagi tega zakona prihodek proračuna Republike Slovenije.

K 13. členu

Člen določa, da je za izvrševanje zakona pristojna Vlada Republike Slovenije, ki ji je Ministrstvo za finance dolžno kvartalno poročati o izvajanju zakona. Vlada Republike Slovenije je dolžna po potrebi ali vsaj enkrat letno poročati Državnemu zboru in predsedniku Republike Slovenije o izvajanju tega zakona.

K 14. členu

Ker za uveljavitev zakona ni potrebno daljše obdobje, bo ta pričel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.